Bezpłatnie

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Nr. 31. W Krakowie 2 Września 1916. Rocznik I.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła.

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“ Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie pojawiają się w miarę potrzeby. Wysyłka odbywa się bezpłatnie. Instytucye, korporacye, oraz kupcy, rękodzielnicy i przemysłowcy okręgu Izby otrzymują „WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“ za ustnem lub pisemnem zgłoszeniem w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, ul. Długa 1. p., Tel. Nr. 2318.

— Bez odpowiedzialności. —

Biuro kolejowe Izby handlowej i przemysłowej z oddziałem dla reklamacyi należytości frachtowych udziela kupieckim i przemysłowym interesentom okręgu ustnie, telefonicznie lub pisemnie informacyi i porady we wszystkich sprawach, związanych z ruchem kolejowym, z wyjątkiem spraw natury technicznej.

W szczególności podaje biuro kolejowe stawki frachtowe na przewóz towarów na podstawie obowiązujących taryf oraz udziela wyjaśnień we wszelkich kwestyach przewozowych.

Reklamacye, wynikające z przewozu towarów uskutecznia Biuro kolejowe Izby albo za ryczałtowem, z góry umówionem rocznem wynagrodzeniem, albo pobiera:

20% od kwot uzyskanych gotówką z tytułu zwrotu nadpłaconych należytości kolejowych oraz z tytułu odszkodowania za spóźnienie czasu dostawy,

10% od uzyskanych gotówką kwot z tytułu wynagrodzenia za straty na wadze, za uszkodzenie lub zaginięcie przesyłek,

4% od likwidowanych kwot refakcyjnych,

5% od owych kwot, o które się Zarząd kolejowy z tytułu dopłaty do przewoźnego od stron upomina, a które na interwencyę Biura kolejowego zostały opuszczone.

Unormowanie obrotu.

Utworzenie Wojennego Związku przemysłu bawełnianego.

Potrzeba utworzenia odrębnej administracyjnej i handlowej organizacyi w celu uregulowania zakupu surowców, okazała się wkrótce po rozpoczęciu wojny. Z tego powodu zorganizowano 3. października 1914 Centralę dla obrotu bawełną. Rozmiar agend, złączonych z rozdziałem zapasów bawełny i wyrobów bawełnianych spowodował obecnie zmianę dotychczasowej Centrali, będącej wolnym związkiem w organizacyę, opartą na podstawach prawnych, analogicznie do Związków wojennych, istniejących dla innych gałęzi przemysłu. W tym celu wydało 26. sierpnia b. r. (Dz. p. p. 273) rozporządzenie, normujące funkcye Wojennego Związku przemysłu bawełnianego w ten sposób, iż wszelkie czynności Centrali bawełnianej przechodzą bez zmian na nowo utworzony Związek. Jedynie tylko czynności handlowe pozostają nadal zadaniem Tow. akc. Centrali bawełnianej.

Do Związku przemysłu bawełnianego należą wszystkie przedsiębiorstwa, trudniące się wyrobem effilochés, sztucznej bawełny i waty bawełnianej, przędzy i nici bawełnianych wszelkiego rodzaju, jak wyroby tkane i trykotowe, wstążki, firanki, koronki itd.

Związek ten ma swą siedzibę w Wiedniu. Zadaniem Związku jest przeprowadzanie ewidencyi przedsiębiorstw bawełnianych, liczby zatrudnionych robotników i urzędników, zaopatrywanie przedsiębiorstw w surowce, oznaczanie cen oraz współudział w uregulowaniu kwestyi administracyi gospodarczej, odnoszącej się do przemysłu bawełnianego, zwłaszcza przy wydawaniu zakazów przywozu i wywozu.

W celu przygotowania spraw, wymagających specyalnego uwzględnienia stosunków lokalnych, utworzone zostaną miejscowe grupy z pośród członków Związku.

Związek stoi pod nadzorem państwa, reprezentowanego przez komisarzy rządowych, uprawnionych do wglądu w księgi i dokumenty wszystkich organów oraz grup Związku wojennego.

Unormowanie używania kwasu siarkowego przy wyrobie przetworów olejów mineralnych.

Na mocy rozporządzenia z 22. sierpnia 1916 (Dz. p. p. Nr. 272) zakazano używania kwasu siarkowego do wyrobów z olejów mineralnych.

Zakaz ten nie odnosi się do nafty, przeznaczonej do wytwarzania światła żarowego (Starklichtpetroleum) lub dla lamp sygnałowych w przedsiębiorstwach zarządu wojskowego, państwa, kolei lub żeglugi, nadto do benzyny, przeznaczonej do motorów samolotów lub do celów medycznych, w końcu do innych produktów olejów mineralnych, używanych w specyalnych celach, jak n. p. oleje do smarowania delikatnych maszyn, oraz oleje przeznaczone do natłuszczania włókien tkackich (Spicköl).

Naftę, zawierającą kwas siarkowy, wyprodukowaną w czasie ogłoszenia niniejszego rozporządzenia mogą rafinerye sprzedawać tylko tym kupcom, którzy wykażą, iż nafta ta przeznaczona jest do użytku Zarządu wojskowego, państwa, kolei lub żeglugi.

Starający się o zezwolenie na sprowadzanie produktów olejów mineralnych mają zaznaczyć w podaniu, czy produkty te zawierają kwas siarkowy, czy też nie.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia karane będą grzywną do 5000 K. lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

Unormowanie obrotu tłuszczem surowym bydlęcym i owczym.

Rozporządzeniem z 26. sierpnia b. r. (Dz. p. p. Nr. 274) unormowano obrót tłuszczem surowym bydlęcym i owczym, celem zarezerwowania dla ludności wszelkich ilości zdatnych do spożycia. W myśl rozporządzenia niniejszego należy uważać za tłuszcz surowy wszelki tłuszcz, znajdujący się na wnętrznościach, nadto tłuszcz odłączony od mięsa podczas dzielenia dla sprzedaży detalicznej oraz tłuszcze, uzyskane przy czyszczeniu jelit.

Aby zapobiedz niszczeniu tłuszczu, pozostawionego na mięsie podczas gotowania, zabrania powyższe rozporządzenie sprzedaży mięsa w łączności z tłuszczem oraz używania tłuszczu na dokładki do wagi. Ceny za mięso i tłuszcze należy osobno oznaczać.

W celu uzyskania należytego przeglądu wszelkich tłuszczów surowych zdatnych do spożycia, postanawia powyższe rozporządzenie, iż przedsiębiorstwa, trudniące się biciem bydła i owiec winny do dnia 3. każdego miesiąca podać władzy politycznej pierwszej instancyi ilość i wagę bydła, zabitego w ubiegłym miesiącu, miejsce rzezi oraz ilość uzyskanego tłuszczu i sposób użycia go. Władze polityczne I. instancyi odeślą te zgłoszenia do Wojennego Związku przemysłu olejów i tłuszczów w Wiedniu (I. Seitzergasse 1).

Przedsiębiorstwa, trudniące się biciem bydła obowiązane są też do użycia uzyskanego tłuszczu do celów, które im wskaże Wojenny Związek, oraz do sprzedania zapasów posiadanych, źródłom zakupu, wskazanym przez Związek. Istniejące umowy sprzedaży nie zwalniają od obowiązku spełnienia poleceń Związku wojennego.

W razie niezastosowania się producentów do zleceń Związku, nastąpi przeprowadzenie zleceń na koszt tych producentów.

Przeróbkę tłuszczu surowego należy tak przeprowadzić, by możliwie najlepiej zużytkować go dla celów spożycia.

Ceny, po których źródła zakupu, polecone przez Wojenny Związek, nabywać będą tłuszcz, wyznaczy Związek przemysłu olejów i tłuszczów w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych i ministrem skarbu.

O ile Związek nie rozporządzi zgłoszonemi ilościami tłuszczu jadalnego, mogą producenci używać go jedynie w celach spożywczych oraz sprzedawać wyłącznie bezpośrednio konsumentom.

Przesyłki tłuszczów surowych mogą być przyjęte na kolejach tylko po załączeniu do listu przewozowego odpowiedniego poświadczenia transportowego, wystawionego przez Wojenny Związek olejów i tłuszczów.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia karane będą grzywną do 5000 K. lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

Podatek od piwa.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 27. b. m. (Dz. p. p. Nr. 270) obejmuje zmiany kilku postanowień o podatku od piwa i przekazywaniach dochodu z tego podatku na rzecz krajów.

Podatek uregulowano w ten sposób, że od 1. września 1916 podatek państwowy z 34 h. za stopień hl. podwyższa się na 1 Kor. 10 hal., a znosi się od tegoż czasu dodatek krajowy i zastępuje przekazywaniem. Dla krajów reforma ta pod względem finansowym daje więcej, niż miałyby prawo żądać na podstawie klauzul, zawartych w ustawie krajowej o dodatku od piwa. Szczególną wartość ma to uregulowanie sprawy dla krajów bezpośrednio dotkniętych wojną, w których spożycie piwa, a tem samem i dochód z dodatków krajowych od chwili wybuchu wojny znacznie zmalały w porównaniu z innymi krajami. W Galicyi i na Bukowinie wedle przejętego z poprzedniego przedłożenia rządowego postanowienia, dodatki krajowe od podatku od piwa, które już przed wojną łącznie ze zniesieniem propinacyi podwyższono z 4 na 8 Kor. za hl., będą utrzymane w mocy jako dodatek specyalny w wymiarze, odpowiadającym temu podwyższeniu o 4 Kor.

Nowe rozporządzenie o handlu jajami.

Namiestnictwo Galicyi ogłasza następujące rozporządzenie z 29. sierpnia 1916 L. 1017/XIX. ze zmianą rozporządzenia § 1 rozporządzenia z 29. maja b. r. w sprawie uregulowania handlu jajami.

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z 20. maja b. r. zarządza się co następuje:

§ 1 rozporządzenia z 29. maja 1916 ma brzmieć: Do miejscowości poza obrębem Galicyi wolno przesyłać jaja wozem lub za pomocą ludzi jedynie za zezwoleniem transportowem, które wystawia polityczna władza I. instancyi, według wzoru przepisanego w dodatku do rozporządzenia ministeryalnego z 20. maja 1916 r.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wyjaśnienie w sprawie przymusu oferowania surowych i blichowanych wyrobów bawełnianych.

Izba handlowa i przemysłowa zwraca uwagę kupców, iż przymusowi oferowania wyrobów bawełnianych podlegają wszystkie gatunki materyi bawełnianych, o ile tylko zdatne są do wyrobu bielizny, bez względu na to, czy specyalne były wymienione w rozporządzeniu z dnia 4. sierpnia b. r., czy też nie.

Należy więc oferować między innymi kloty, podszewki, szyfony, szyrtyngi, o ile tylko te gatunki posiadają poprzednio ogłoszony przepisany ciężar. Do oferowania obowiązani są także spedytorzy oraz domy składowe, posiadające towary bawełniane w przechowaniu.

Stosownie do wskazówek, udzielonych przez Ministerstwo handlu, mogą konfekcyoniści użyć 10% posiadanych zapasów towarów blichowanych (najmniej jednak 1000 m.) jeszcze przed nadejściem z Centrali bawełnianej decyzyi w sprawie zajęcia towarów przez nich oferowanych. Sklepy zaś detaliczne i domy handlowe mogą sprzedawać w handlu częściowym 10% swych zapasów (najmniej jednak 600 m.).

Sprawy handlowe.

Uprzywilejowanie kupiectwa galicyjskiego w ruchu handlowym z c. i k. terenem okupowanym w Polsce.

Członek Rady przybocznej Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi p. Bernard Wachtel, przedłożył na posiedzeniu dnia 11. sierpnia br. wniosek w sprawie uprzywilejowania kupiectwa galicyjskiego w ruchu handlowym z c. i k. terenem okupowanym w Polsce, a to drogą przywrócenia oraz rozszerzenia t. zw. obrotu granicznego i wydatniejszego uwzględnienia galicyjskich sfer kupieckich przy rozdziale kontyngentów wywozowych dla Królestwa.

Wniosek ten umotywował w następujący sposób: „W przeciwieństwie do handlu w stolicy państwa i zachodnich prowincyach Austryi, narażonem zostało całe kupiectwo galicyjskie z nielicznymi wyjątkami, na bardzo dotkliwe szkody w następstwie wypadków wojennych. Bardzo znaczna część członków stanu kupieckiego pozbawioną została przez bezpośrednie działania wojenne całego mienia i zarobku, kupiectwo całych okolic zmuszone zostało do tułaczki wśród najcięższych warunków. Utrudnienia i ureglementowania obrotu, wykonywane w terenie wojennym z większą ścisłością i surowością, uszczupliły resztę obszaru wolnego handlu, trapionego ciężko ciągłemi przeszkodami komunikacyjnemi i ograniczeniami osobistemi.

W tych warunkach staje się obmyślenie doraźnej pomocy dla kupiectwa galicyjskiego koniecznością pierwszego rzędu.

Pomoc taka dałaby się w pewnej mierze przy uniknięciu bezpośrednich świadczeń materyalnych państwa, uzyskać drogą szerszego niż dotąd dopuszczenia kupiectwa Galicyi do obrotów handlowych z okupacyą austryacką w Królestwie Polskiem, związaną zresztą z naszym krajem węzłami wspólności językowej i narodowej oraz dawnymi stosunkami gospodarczymi“.

W celu wdrożenia w powyższej sprawie odpowiednich kroków wezwało c. k. Namiestnictwo Izbę do przedłożenia szczegółowych propozycyi.

Ceny maksymalne na spirytus do picia.

Magistrat miasta Krakowa zwrócił się do Izby handlowej i przemysłowej z prośbą o udzielenie opinii w sprawie ustanowienia ceny maksymalnej dla spirytusu do picia.

W odpowiedzi doniosła Izba Magistratowi co następuje:

Cenę towaru reguluje popyt i podaż. Popyt za spirytusem rektyfikowanym jest znaczny, podczas gdy podaż z powodu ograniczenia produkcyi mała. Stąd pochodzi zwyżka cen na targu i wywołana nią spekulacya jednostek, celem wyzyskania tendencyi zwyżkowej. Staraniem władzy jest zapobiedz temu przez ustanowienie ceny maksymalnej.

Obecnie nasuwa się pytanie, czy w danym wypadku potrafi tego rodzaju zarządzenie wywołać pożądany skutek.

Doświadczenie uczy, że ceny maksymalne wywierają skuteczny wpływ na potanienie środków konsumcyi, jeśli

1) są oparte na słusznych podstawach,

2) danego towaru jest dosyć i

3) dana miejscowość ze względu na zakres obowiązywania cen maksymalnych nie jest odosobniona.

Odnośnie do spirytusu rektyfikowanego natrafia sprawiedliwe oznaczenie ceny maksymalnej na trudności. Za podstawę nie można przyjąć ceny ustanowionej przez Centralę spirytusową, albowiem Centrala nie jest jedynem źródłem poboru spirytusu. Centrala zaspokaja, jak wiadomo, tylko w najdrobniejszej części normalne zapotrzebowanie spirytusu.

Spirytus, pochodzący z innego źródła, ma cenę wyższą. W razie przyjęcia tej wyższej ceny, nastąpiłoby niczem nie usprawiedliwione usankcyonowanie nadmiernych zysków przy sprzedaży spirytusu z Centrali. Jak długo tedy wchodzi do konsumcyi spirytus, którego cena jest blisko 3 razy wyższa jak cena spirytusu z Centrali, tak długo brak jest podstawy dla sprawiedliwego oznaczenia ceny maksymalnej.

Jak wspomniano zachodzi obecnie dotkliwy brak spirytusu z powodu ograniczenia produkcyi.

W razie ustanowienia cen maksymalnych, nie liczących się z prawdziwymi kosztami towaru, zachodzi obawa, iż spirytus, jako taki, zniknie zupełnie z obrotu i będzie sprzedawany jedynie w przeróbce na wódki, likiery i rum.

Przeciw ustanowieniu cen maksymalnych przemawia wreszcie okoliczność, iż, jak Izbie wiadomo, niema dotąd w jej okręgu miejscowości, w którejby ceny maksymalne na spirytus obowiązywały. Wobec tego jest prawdopodobnem, iż spirytus, mając na miejscu w Krakowie ceny maksymalne, będzie stąd wywożony tam, gdzie ceny maksymalne nie obowiązują i gdzie da się osiągnąć większy zysk przy sprzedaży.

Reasumując powyższe wywody, sądzi Izba, iż w danych warunkach nie wpłynęłyby ceny maksymalne na potanienie towaru, ale przeciwnie, musiałyby wywołać zupełny brak tegoż.

Zwyczaje handlowe.

Na zapytanie jednego z Sądów wyjaśniła Izba, iż mydło w skrzyniach wyschnąć może tylko przez dłuższy przeciąg czasu i wtedy procent wyschnięcia zależnym jest od jakości mydła.

Manko powstałe z powodu wyschnięcia mydła podczas transportu jest nieznaczne i wynosi 1—2%.

W innym wypadku wyraziła Izba opinię, iż mydło „Schichta“ sprzedaje się wyłącznie na kawałki, wedle wagi w chwili wysyłki.

Różnicy ceny przy sprzedaży $^1/_2$ i $^1/_4$ kilogramowych przesyłek niema, o ile jakość tasama.

Na zapytanie jednego z Sądów wyjaśniła Izba, iż klauzula „Franco Waggon Oświęcim“ oznacza, iż sprzedawca ponosi koszta zwiezienia towaru na stacyę kolejową w Oświęcimie i załadowania go do wagonu.

Załadowanie do wagonu odbywa się na podstawie listu przewozowego, który nadawca oddaje kolei do potwierdzenia, iż dany towar przyjętym został do przewozu.

Po myśli § 61. al. 2. regul. ruchu powinno potwierdzenie to przez przybicie pieczęci biura ekspedycyi nastąpić bezzwłocznie po zupełnem dostarczeniu towaru, objętego listem przewozowym.

Izba wyjaśniła, iż przy handlu bydłem istnieje zwyczaj, że w braku innej umowy partycypują spólnicy w równych częściach tak w zysku jak i stracie bez względu na wysokość włożonych udziałów.

Wywóz z Bułgaryi.

Zakazano wywozu prosa, grochu (Kichererbsen) oraz wszelkich jarzyn jadalnych.

Wywóz z państw neutralnych.

W Holandyi zakazano wywozu węglanu, amoniaku oraz drzewa.

W Szwecyi zakazano wywozu borówek, brusznic, bananów, śledzików oraz kazeiny.

W Norwegii zakazano używania juty na opakowanie towarów, przeznaczonych na wywóz do państw wojujących.

Stosunki z Król. Polskiem.

Sprowadzanie artykułów aptecznych.

Firmy aptekarskie z okupacyi austr.-węgierskiej w Polsce sprowadzały dotychczas artykuły lecznicze z Monarchii austro-węgierskiej za pośrednictwem c. i k. krakowskiej Centrali dla obrotu towarowego dla austro-węgierskiego obszaru okupowanego w Polsce. Obecnie wydała Centrala okólnik, iż odtąd firmy te mają przesyłać podania wprost do austro-węgierskich składów aptecznych, które odeślą je następnie do Centrali dla obrotu towarowego.

Zajęcie lnu, konopi, przędzy lnianej i konopnej oraz płótna.

Wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo w Lublinie zarządziło zajęcie zapasów lnu, konopi, przędzy lnianej i konopnej oraz płótna, które nadaje się dla celów wojskowych.

Kupno i wysyłanie tych zapasów do Centrali konopi w Trautenau jest jedynie zezwolone komisarzom Centrali zakupna lnu i konopi.

Każdy właściciel obowiązany jest podać natychmiast swoje zapasy do wiadomości c. i k. Komendy obwodowej.

Unormowanie obrotu płodami rolnymi i przetworami młynarskimi.

Na mocy rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie z 19. lipca b. r. zajęto na rzecz Zarządu wojskowego zboże (pszenicę, żyto, jęczmień, owies, mieszankę, hreczkę, proso) i przetwory młynarskie z r. 1916, jakoteż istniejące zapasy tych produktów z lat poprzednich. Wyjęte z pod zajęcia są ilości potrzebne producentom na zasiew oraz na wyżywienie i paszę. Przeróbka, sprzedaż z wolnej ręki i używanie zboża na żywność i paszę bez zezwolenia komendy obwodowej jest odtąd zakazane.

Producenci obowiązani są do odpowiedniego przechowania zboża i do szybkiego omłotu. — Zboże nieodpowiednio przechowane zostanie skonfiskowane bez odszkodowania. W razie opóźnienia omłotu może Komenda zarządzić omłot na koszt producenta. Producentom zostaną wyznaczone kontyngenty, które oni obowiązani będą w ściśle oznaczonym terminie dostawić do c. i k. Zarządu wojskowego. Gospodarstwa drobne (poniżej 4 morgów) zwolnione są od obowiązku dostawy. Za odstawione płody uiszczane są następujące ceny:

za 100 kg. pszenicy	34 K
za 100 kg. żyta	29 K.
za 100 kg. jęczmienia browarnego	32 K
za 100 kg. jęczmienia pastewnego	27 K
za 100 kg. owsa	30 K.
za 100 kg. mieszanki	24 K
za 100 kg hreczki	36 K
za 100 kg. prosa	36 K

Za zboże (z wyjątkiem hreczki i prosa), odstawione do 15. listopada b. r. wypłaci c. i k. Zarząd wojskowy oprócz ustanowionej ceny premię w wysokości 2 K za każde 100 kg. Przy gorszej jakości zboża nastąpi obniżenie ceny. Ceny rozumieją się loko miejscowość, którą oznaczy komenda obwodowa. O ile zboże z powodu niemożności dostarczenia do tej oznaczonej miejscowości zostaje odebrane na miejscu produkcyi, następuje obniżenie ceny, a to odpowiednio do oddalenia: do 10 km. o 1 K, przy oddaleniu większem jak 10 km. o 2 K za każde 100 kg.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia karane będą grzywną do 5.000 K lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

Ceny sprzedaży węgla.

C. i k. Wojskowy Urząd górniczy w Dąbrowie donosi, że z dniem 1. sierpnia br. podniosły się ceny węgla krajowego i wynoszą obecnie:

za węgiel gruby	K. 22.—
za węgiel orzeszkowy I.	K. 20.50
za węgiel orzeszkowy II.	K. 18.70
za węgiel do fabryk	K. 17.60

za 1 tonnę, netto, loco kopalnia.

Przepisy dla prywatnego ruchu pocztowego i telegraficznego na obszarze okupowanym w Polsce.

Nakładem Centrali dla obrotu towarowego w Krakowie pojawiło się zestawienie przepisów dla prywatnego ruchu pocztowego i telegraficznego w austro-węg. okupacyi w Polsce. Przepisy te są do nabycia w biurze Izby handlowej i przemysłowej po cenie 60 hal.

Interpretacya rozporządzenia o moratoryum wydanego dla obszarów zajętych Królestwa Polskiego z 4/11. 1915. Dz. Rozp. Nr. 43.

W powołanem rozporządzeniu moratoryjnem znajduje się kilka postanowień dopuszczających różną interpretacyę.

Wedle postanowienia § 1. ust. 3 ulegają „wierzytelności pieniężne, opierające się na bieżącym rachunku“ zwłoce. Pojęcie „bieżącego rachunku“ różnie sobie kupcy tłomaczą, z jednej strony obejmuje ono umówiony przez strony stosunek „conto corrente“, a więc tytuł obligatoryjny, samoistny, niezależny od powstania poszczególnych wierzytelności (podobnie jak art. 291. austr. ust. handl.)— z drugiej strony obejmuje ono również „rachunek otwarty“, polegający na zapisywaniu w koncie poszczególnych wierzytelności.

Dalsza niepewność istnieje u austryackiego kupiectwa odnośnie do postanowienia § 14., w którym mowa o odsetkach ustawowych, a to z tej przyczyny, że wysokość tychże nie jest znaną.

C. i k. Wojskowe Jeneralne Gubernatorstwo odpowiedziało na odnośne zapytanie c. i k. Zarządu obrotu towarowego w Krakowie w następujący sposób:

Przez słowa „bieżący rachunek“ należy rozumieć tylko takie wierzytelności, które powstały z interesów kredytowych, a więc albo z wkładek na bieżący rachunek uskutecznionych w instytucyi kredytowej lub u prywatnego bankiera, a również wierzytelności powstałe z przyznanego otwartego kredytu.

Ustawowa stopa procentowa jest w całej Polsce wedle art. 1907 ust. cyw. i rozp. z 17./12. 1885 jednolitą i wynosi 6%; stopa ta odnosi się do wierzytelności wszelkiego rodzaju, a więc także do wekslowych i do handlowych. Postanowienie § 14. ust. 3. rozp. „że przy zobowiązaniach wekslowych w braku innej umowy należy obliczać odsetki zgodnie ze stopą procentową, wedle której weksel został dyskontowany“ odnosi się do weksli faktycznie zeskontowanych. Jeśli weksla niezeskontowano, to w braku innej umowy mogą być zaliczone jedynie odsetki ustawowe. („Wiadomości c. i k. Zarządu obrotu towarowego dla austryacko-węgierskiego obszaru okupowanego“ Nr. 20).

Cło na odchody naftowe (Petroleumrückstände), olej niebieski i olej mineralny przy przywozie do okupacyi austryackiej w Polsce.

Odchody naftowe, zawierające 52% tłuszczu mineralnego, zdatne do używania jako smary na wozy tar. cłowej Nr. 57, olej niebieski (Blauöl) tudzież olej mineralny, nadające się jako smary podlegają przy wywozie do okupacyi austro-węgierskiej w Polsce ocleniu w wysokości 12.50 K za 100 kg.

Informacye i dostawy.

Organizacya pośrednictwa pracy pomiędzy c. i k. terenem okupowanym w Polsce a Galicyą zachodnią.

Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi wezwała Izbę do przedłożenia konkretnych żądań w sprawie zapewnienia robotników z Królestwa Polskiego. W odpowiedzi doniosła Izba Centrali co następuje:

Kwestyą organizacyi pośrednictwa pracy pomiędzy c. i k. terenem okupowanym w Polsce a Galicyą zachodnią zajmuje się Izba od dłuższego czasu. Prace przedwstępne nad przygotowaniem całej materyi prowadziła Izba z Oddziałem pośrednictwa pracy c. i k. Komendy obwodowej w Piotrkowie, skąd napływało stosunkowo najwięcej zgłoszeń robotniczych.

Pierwszem zadaniem Izby było ustalenie wzorowego kontraktu najmu w porozumieniu z wymienionym wyżej Oddziałem pośrednictwa pracy. Na podstawie bliższych wskazówek, zawartych w Dzienniku rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce, przygotowano w Izbie wzór takiego kontraktu najmu, który po zalegalizowaniu przez odnośną Komendę obwodową, służył równocześnie jako legitymacya dla robotnika.

Trudności, jakie się wyłoniły przy zatrudnianiu robotników z Królestwa Polskiego, zakomunikowane już zostały Centrali przy innej sposobności. W pierwszej linii idzie tu o trudności pobytu w obrębie twierdzy, które uniemożliwiły dalsze sprowadzanie partyi robotników rękodzielniczych i przemysłowych, a naraziły na zawód i przykrości pracodawców, którzy robotników z pomocą Izby do obrębu twierdzy sprowadzili.

Dalsze niedomagania wynikły ze spornej kwestyi, kto ponosić ma koszta powrotne robotnika w razie przedwczesnego rozwiązania umowy. Pracodawcy, zwłaszcza ze sfer rękodzielniczych, odmawiali ponoszenia znacznych stosunkowo kosztów podróży dla robotników, zatrudnionych u nich w Krakowie przez krótki tylko przeciąg czasu, tak, iż wypadło w niektórych wypadkach odstawiać robotników szupasem do miejsca zamieszkania.

Następne braki wynikły z niedostatecznego zbadania kwalifikacyi fachowych przysłanych robotników. W niektórych okręgach Królestwa zgłaszali się do Urzędów pośrednictwa pracy niekwalifikowani, mniej zdatni robotnicy dzienni jako zawodowi ślusarze, murarze, kamieniarze itp. Komenda nie żądała żadnych dowodów nabytych kwalifikacyi, względnie odbytej w danym zawodzie praktyki. Dopiero na miejscu okoliczności te wyjaśniały się ku obopólnej szkodzie stron umownych.

Izba zauważa, iż uwagi powyższe odnoszą się do okresu, gdy pośrednictwo pracy w okupacyi austryackiej nie było jeszcze scentralizowane. Czy i o ile braki te zachodzą także przy obecnym systemie, doniesie Izba Centrali po ukończeniu dochodzeń.

Konkretne zgłoszenia zapotrzebowanych sił roboczych wpłynęły do Izby handlowej i przemysłowej w ostatnich tygodniach z okazyi przeprowadzenia badań nad zastanowionymi względnie zniszczonymi zakładami produkcyi ceramicznej (cegły, dachówki, wyroby cementowe, kafle, wyroby betonowe itd.) w okręgu Izby.

Wynik tych badań znajduje się obecnie w opracowaniu. Tutaj już podać można ogólną cyfrę robotników zapotrzebowanych przez te zakłady ceramiczne, które wedle własnego zapodania podjąć mogą po udzieleniu odpowiedniej pomocy w krótkim czasie produkcyę. Cyfra zgłoszonych w tej gałęzi robotników wynosi około 1.200 w przeważnej mierze niekwalifikowanych pracowników.

Zgłoszenia te nie są w obecnej chwili jeszcze aktualnemi, gdyż, jak wspomniano, uruchomienie zastanowionych zakładów ceramicznych zależy od szeregu warunków, jak udzielenie pomocy pieniężnej, zorganizowanie środków komunikacyjnych, pomoc przy sprowadzeniu węgla i części urządzenia mechanicznego itd., nadto pewna część sił roboczych rekrutować się będzie niewątpliwie z pośród ludności miejscowej danej okolicy.

Szczegółowe wnioski w tej mierze przedłoży Izba Centrali w najbliższym czasie.

Wymiar należytości stemplowych przy dostawach kupieckich.

Na prośbę kilku firm kupieckich Krakowa zwróciła się Izba handlowa i przemysłowa do Ministerstwa skarbu z zapytaniem, jak wysokim jest wymiar należytości stemplowej na rachunkach za towary dostarczone władzom wojskowym.

W odpowiedzi nadesłało Ministerstwo skarbu pismo wyjaśniające, iż przy zapłatach za dostawy wojskowe obowiązuje skala stemplowa III. lub II. bez względu na to, czy istnieje co do umowy akt prawny czy też nie.

Oprócz tego winien dostawca opłacić należytość za potwierdzenie odbioru według skali II.

Jedynie rachunki nie przekraczające pretensyi 20 K nie podlegają ani zwykłemu ostemplowaniu, ani też należytości za poświadczenia (Quittungsgebühr) według skali II. ani wreszcie należytości za umowę (Vertragsgebühr) według skali III. lub II-giej.

Utworzenie w Wiedniu i Budapeszcie ekspozytur krakowskiej i belgradzkiej Centrali dla obrotu towarowego.

W celu popierania obrotu handlowego między monarchią a obszarami okupowanymi, utworzono ekspozytury krakowskiej Centrali dla obrotu towarowego w Wiedniu i Budapeszcie. Obydwie ekspozytury zastępują interesy Centrali dla obrotu towarowego w Krakowie, Belgradzie oraz oddziału obrotu towarowego przy generalnym zarządzie wojskowym w Cetynii. Obok więc pośrednictwa w załatwianiu podań o zezwolenia na wywóz, przywóz i przewóz towarów ze strony władz centralnych oraz udzielania wyjaśnień, zajmą się ekspozytury te możliwie szybkiem ekspedyowaniem podań do Centrali obrotu towarowego i będą pośredniczyły na życzenia interesentów w inkasowaniu należnych pretensyi w obszarach okupowanych.

Przez udział w obradach Izb handlowych i przemysłowych będą ekspozytury informowane o aktualnych sprawach gospodarczych. Lokal urzędowy ekspozytury w Wiedniu znajduje się w gmachu Izby handlowej i przemysłowej (I. Stubenring 8—10). Kierownikiem tej ekspozytury jest przedstawiciel Centrali krakowskiej c. i k. nadporucznik Otto Pick. Ekspozytura wiedeńska składać się będzie z przedstawicieli Centrali krakowskiej, belgradzkiej i oddziału obrotu towarowego w Cetynii (z każdej Centrali jeden przedstawiciel).

Niedopuszczalność dopłat w pociągach w obrębie ściślejszego obszaru wojennego.

W obrębie ściślejszego obszaru wojennego nie można uskuteczniać dopłaty w pociągach w celu zmiany drogi lub celu podróży. Również niedopuszczalnem jest załatwienie w drodze dopłaty podróżnych posiadających bilety jazdy do stacyi położonej w dalszym obszarze wojennym, a którzy domagają się w pociągu wystawienia biletów do stacyi położonych w ściślejszym obszarze wojennym. Podróżnym takim należy zwrócić uwagę, że wystawienia biletów na dalszą jazdę mogą się domagać jedynie przy kasie osobowej pierwotnej stacyi przeznaczenia.

Komisyonerzy dla obrotu zbożem i produktami mlewnymi.

W sprawie projektowanej reorganizacyi komisyonerstwa w obrocie zbożem i produktami mlewnymi, otrzymała Izba z filii wojennego Zakładu obrotu zbożem pismo wyjaśniające, iż plan przeprowadzenia zmian wśród dotychczasowego personalu komisyonerstwa nie wyszedł z Wojennego Zakładu obrotu zbożem. — Zakład ten postanowił, iż na wypadek przeprowadzenia zamierzonej reorganizacyi, zatrzyma nadal tych komisyonerów, którzy w zupełności odpowiadają wymaganiom swego zawodu, chociażby należeli do stanu kupieckiego.

Dostawa sukna uniformowego.

Węgierski centralny magazyn mundurów wojskowych dla honwedów rozpisuje ofertę na dostawy materyałów na płaszcze, bluzy i spodnie, w nieograniczonej ilości i każdego czasu.

Oferty wraz z próbkami materyi należy wnosić do komendy Centralnego magazynu mundurów w Budapeszcie (Kommando des k. ung. Honwéd-Zentral-Monturdepot, Budapest X. Elnök utca 1).

Wadyum w wysokości 5% ogólnej wartości sumy oferowanej złożyć należy w którejkolwiek kasie rządowej, a poświadczenie złożenia dołączyć do oferty.

Rozpisanie dostawy przeglądnąć mogą interesenci w biurze Izby.

Zmiany w rejestrze handlowym.

Wpisano firmę:

Lifcza Ingberowa, spekulacya pieniężna w Rzeszowie.

Zmiany i dodatki przeprowadzono przy firmach:

Parowa cegielnia hr. Edwarda Mycielskiego i Ski w Trzebini, sp. z ogr. odp. (podwyższenie kapitału zakładowego).

Pierwsza galicyjska fabryka gipsu, cegieł i papy w Płaszowie, sp. z ogr. odp. (zmiana kontraktu spółki).

Akcyjny Bank związkowy dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie — filia w Krakowie (wykreślenie zakładu filialnego w Krakowie).

„Zdrowie“ Stowarzyszenie fabryki wody sodowej, stow. zar. z ogr. por. w Krakowie (ustanowienie prokurzysty).

Austryacka fabryka Portland-Cementu, Tow. akc. w Ciężkowicach (zamianowanie nowych członków rady zawiadowczej).

Towarzystwo spożywcze salinrne w Bochni, stow. zar. z ogr. por. (zmiany w zarządzie).

Spółka oszczędności i pożyczek w Limanowej (zmiany w zarządzie).

Spółka oszczędności i pożyczek w Ujanowicach (zmiany w zarządzie).

Spółka oszczędności i pożyczek w Piwnicznej (zmiany w zarządzie).

Towarzystwo zaliczkowe w Bobowej, stow. zar. z nieogr. por. (zmiany w zarządzie).

Spółka oszczędności i pożyczek w Połomyi, stow. z nieogr. por. (zmiany w zarządzie).

Wykreślono firmę:

Salomon Pitzele w Krakowie.